

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

/проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” *серпня* 20 24 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Галузь знань 23 Соціальна робота

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни Соціальне забезпечення в зарубіжних країнах складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Шестакова Катерина Юріївна**, кандидат соціологічних наук, асистент кафедри філософії та культурології

Викладач: **Шестакова Катерина Юріївна**, кандидат соціологічних наук, асистент кафедри філософії та культурології

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Завідувач кафедри філософії та культурології

(підпис)

Ольга РУПТАШ

Схвалено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від «12» серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Мета навчальної дисципліни. Національні системи соціального забезпечення різняться в різних країнах, їх координація та взаємодія дуже сильно відрізняються між собою. Характерною особливістю сучасного етапу розвитку світу є відхід від усталених форм економічної, соціальної, гуманітарної політики.

Відбуваються радикальні зміни в соціальній сфері не тільки тих країн, що їх раніше відносили до так званого «другого світу», а й у країнах традиційної демократії. Ці держави опинилися перед необхідністю робити вибір між колективною та індивідуальною відповідальністю за соціальний добробут, між обов'язками найманого працівника та обов'язками роботодавця у страхуванні від соціальних ризиків, між обов'язковою та добровільною участю у соціальних програмах, орієнтацією на позитивні чи на негативні свободи, між місцевим, національним чи наднаціональним регулюванням соціальної сфери. Показовим в цьому сенсі є Регламент Європейського Союзу про соціальний захист населення, який (із доповненнями, імplementованими у різні роки) гарантує допомогу з таких питань, як допомога по інвалідності; допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю; допомога по вагітності та пологах; допомога за старістю; допомога в разі втрати годувальника; допомога у зв'язку з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням; допомога на поховання; допомога по безробіттю; допомога сім'ям. Дещо інші види допомоги функціонують у національних системах США, Канади, Мексики, Бразилії, Японії, Китаю, Австралії та інших країнах.

Відтак порівняльний аналіз процесів, що відбуваються в соціальній сфері зарубіжних країн у контексті регіональних інтеграцій та глобалізації, набуває особливого значення, він дає змогу відстежити динаміку змін ідеологічних уявлень, їх теоретичного обґрунтування і практичних дій урядів економічно розвинутих країн.

Мета навчальної дисципліни. Ознайомити студентів з основами системи соціального захисту в зарубіжних країнах (ЄС, Канада, США, Південна Америка, Південно-східна Азія та практичними механізмами імplementації законодавчої бази.

2. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., вивчення предмета «Соціальне забезпечення в зарубіжних країнах» надає такі **програмні компетентності**.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності (ФК):

ФК2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

ФК5. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

ФК13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» (перший рівень вищої освіти) за спеціальністю 232 «Соціальне забезпечення», галузі знань 23 «Соціальна робота», затвердженої Вченою радою ЧНУ імені Ю. Федьковича, протокол №4 від 24 квітня 2023 р., **програмними результатами (ПР)** вивчення предмета «Соціальне забезпечення в зарубіжних країнах» наступні:

ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

- ~ ПРН10. Визначати умови соціально-економічної підтримки різних категорій населення.
- ~ ПРН11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення.
- ~ ПРН17. Пояснювати актуальні процеси у соціальній сфері та соціальному забезпеченні.

3. Опис навчальної дисципліни

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	3	90	15		30		75		Екзамен

3.1. Загальна інформація

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість кредитів/годин 4/120													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1. Соціальне забезпечення в ЄС														
Тема 1. Законодавство ЄС у сфері координації соціального захисту	17	2	4				11							
Тема 2. Модернізація системи соціального захисту в країнах ЄС	17	2	4				11							
Тема 3. Система координації соціального забезпечення в країнах ЄС та захисту окремих груп	17	2	4				11							
Тема 4. Практична реалізація законодавства соціального забезпечення в країнах ЄС	17	2	4				11							
Модуль 2. Соціальний захист в інших країнах														
Тема 5. Система соціального захисту в Канаді та США	17	2	4				11							
Тема 6. Система соціального захисту в	17	2	4				11							

країнах Південної Америки												
Тема 7. Система соціального захисту у країнах Південно-Східної Азії	16	1	6				9					
Усього годин	120	15	30				75					
Підсумкова форма контролю	Екзамен											

3.3. Тематика семінарських занять

№	Назва теми з основними питаннями - план	Вид роботи/форма контролю/бали	Кількість годин
Тема 1	<p>Законодавство ЄС у сфері координації соціального захисту</p> <p>1. Заповнити таблицю «Структура влади в ЄС та сфери відповідальності». Основна увага повинна бути звернена на позиції 1-5.</p> <p>2. Прочитати параграф 3 (с. 5-12) до праці <i>Координація соціального забезпечення: комплексний посібник для України (Social Security Coordination: A comprehensive guide for Ukraine)</i>. Визначити основні документи, які координують соціальне забезпечення в світі.</p>	<p>проблемно-пошукове завдання/ 2 бали</p> <p>аналіз тексту/ усна відповідь або анотація/ 4 бали</p>	2
Тема 2	<p>Модернізація системи соціального захисту в країнах ЄС</p> <p>1. Європа 2020. URL: http://surl.li/cslkfp Проаналізувати ідею трансформації, закладеної у Стратегії (на основі 5 показників)</p> <p>2. Нартюк О.В. СТРАТЕГІЯ «ЄВРОПА 2020» ЯК СКЛАДОВА МЕХАНІЗМУ ОПТИМІЗАЦІЇ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ В КРАЇНАХ ЄС. URL: http://surl.li/ukvdld</p> <p><i>Дискусія навколо питань:</i></p> <p>Аргументація, чому саме 5 критеріїв обрали в якості показників розвитку</p> <p>Досвід Стратегічного планування в Європі для України</p> <p>Результати Стратегії 2020</p> <p>Чи можна назвати Стратегію Європа 2020 програмою, яка повинна була сприяти модернізації системи соціального забезпечення в країнах ЄС?</p>	<p>аналіз тексту/ усна відповідь/ 2 бали</p> <p>аналітична робота/ письмова відповідь/ 2 бали</p> <p>творча робота/ усна або письмова відповідь/ 2 бали</p> <p>аналіз тексту/ усна відповідь/ 2 бали</p>	2
Тема 3	<p>Система координації соціального забезпечення в країнах ЄС та захисту окремих груп</p> <p>1. На сторінці https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1502&langId=en знайти інформацію про юридичну базу координації системи</p>	<p>проблемно-пошукове завдання/ тестові завдання/ 4</p>	2

	<p>соціального забезпечення – Social Security Coordination Regulations database</p> <p>2. У таблиці в лівій колонці є перелік Статей, які закріплюють ті чи інші положення соціального забезпечення. Усі вони клікабельні, їх можна передивитись, натиснувши, у правій колонці. Проаналізувати по 1-2 статті (google translate непогано перекладає юридичну документацію)</p> <p>3. Проаналізувати принципи дії програми European Health Insurance Card – Європейської карти медичного страхування - https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559</p>	<p>бали аналітична робота/ усна відповідь/ 3 бали творча робота/ усна відповідь або есе/ 2 бали</p>	
Тема 4	<p>Практична реалізація законодавства соціального забезпечення в країнах ЄС</p> <p>Проаналізувати системи соціального захисту у двох країнах ЄС на вибір, провести порівняльний аналіз слабких і сильних сторін.</p> <p>1) Проаналізувати офіційні сторінки профільних міністерств країн ЄС</p> <p>2) Здійснити SWOT аналіз</p>	<p>проблемно-пошукові завдання/ 3 бали проблемно-пошукові завдання/ аналітичний звіт/ 2 бали</p>	2
Тема 5	<p>Система соціального захисту в Канаді та США</p> <p>1. Ширмер Я. Соціальна допомога в США. Case-Ukraine.com.ua https://case-ukraine.com.ua/content/uploads/2010/12/SA_In_USA_UKR.pdf</p> <p>2. Адміністрація соціального забезпечення США. Офіційний сайт. URL: https://www.ssa.gov/</p> <p>Завдання (проаналізувати і підготувати доповіді):</p> <p>1. Процедура подачі на карту соціального захисту США (на офіційному сайті https://www.ssa.gov/forms/ss-5.pdf)</p> <p>2. Обґрунтування змісту соціальних пільг у США (за матеріалами https://www.ssa.gov/pubs/EN-05-10024.pdf)</p> <p>3. Зміст соціальних пільг</p> <p>4. Програма Supplemental Security Income (SSI) program (https://en.wikipedia.org/wiki/Supplemental_Security_Income)</p> <p>5. Основні засади програми медичних гарантій https://www.medicare.gov/</p> <p>6. Самостійно знайти інформацію по програмах підтримки доступного житла</p>	<p>проблемно-пошукове завдання/ тестові завдання/ 4 бали</p> <p>аналітично-синтетична робота/ усна відповідь/ 2 бали</p>	2
Тема 6	<p>Система соціального захисту в країнах Південної Америки</p> <p>1. Проаналізувати інформацію на офіційних сайтах: Labour Overview Series Latin America and the Caribbean 2021 Overview of social protection systems in Latin America and the Caribbean: Progress and setbacks in the face of the pandemic Executive summary October, 2021. http://surl.li/qztsgm</p> <p>Inclusive Social Protection in Latin America: A Comprehensive, Rights-based Approach Simone Cecchini Rodrigo Martínez. 2012. http://surl.li/opkrer (Подивитись Chapter II Social protection in Latin America in the new millennium)</p>	<p>проблемно-пошукове завдання/ тестові завдання/ 4 бали</p> <p>аналітично-синтетична робота/ усна</p>	2

	<p>Social protection and informality in Latin America during the COVID-19 pandemic. Matias Busso, Juanita Camacho, Julián Messina, Guadalupe Montenegro. Published: November 4, 2021. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0259050. http://surl.li/snhdmb</p> <p>Social Panorama of Latin America. 2021. http://surl.li/guywza (Подивитись Health and social protection systems confronting a protracted health crisis: the impact on personal health and well-being).</p> <p>2. Проаналізувати систему соціального захисту в цілому або її окремі складові у країні Південної Америки (на вибір).</p>	<p>відповідь/ 2 бали</p> <p>творча робота/ есе / 3 бали</p> <p>аналітично-синтетична робота/ усна чи письмова відповідь/ 2 бали</p> <p>інтерактивна гра/ аналітична доповідь/ 2 бали</p>	
Тема 7	<p>Система соціального захисту у країнах Південно-Східної Азії</p> <p>1. Проаналізувати інформацію на офіційних сайтах: Social Protection in East Asia SARAH COOK University of Sussex, UK HUCK-JU KWON Sung Kyun Kwan University, Korea. http://surl.li/ivthav</p> <p>Social Welfare Systems in East Asia: A Comparative Analysis Including Private Welfare Didier Jacobs. 1998. http://surl.li/agycpa (Японія, Корея, Тайвань, Гонк-Конг, Сингапур)</p> <p>3. Проаналізувати систему соціального захисту в цілому або її окремі складові у країні Південної Америки (на вибір).</p>	<p>пошукове завдання/ 2 бали</p> <p>командна проблемно-пошукова робота/ участь в диспуті/ 6 балів</p> <p>аналітична робота/ письмова відповідь/ 2 бали</p>	3

3.4. Тематика практичних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1		
2		
...		

3.5. Тематика лабораторних занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1		
2		
...		

3.6. Індивідуальні завдання, передбачені індивідуальним планом

№	Завдання до тем/кількість балів	Кількість годин

1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

3.7. Самостійна робота студента

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.н.	Заочна ф.н.
Тема 1	<p>Законодавство ЄС у сфері координації соціального захисту <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості прийняття та реалізації рішень Європейського парламенту від 2004 року у сфері координації соціальної безпеки Основні складові Європейського коду соціальної безпеки Європейські соціальні стандарти <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	9	
Тема 2	<p>Модернізація системи соціального захисту в країнах ЄС <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Основний зміст та засади Strategy on the Rights of the Child and European Child Guarantee Основний зміст та засади European Disability Strategy Основний зміст та засади Gender equality strategy Основний зміст та засади The European Education Area <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	9	
Тема 3	<p>Система координації соціального забезпечення в країнах ЄС <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Основні засади системи EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information system) Основний зміст Регламенту (ЄС) №883/2004 про координацію систем соціального забезпечення, що замінив Регламент (ЄЕС) № 1408/71. Основний зміст Регламенту (ЄС) № 987/2009 про порядок реалізації Регламенту (ЄС) № 883/2004 про координацію систем соціального забезпечення. <i>Робота над практичними завданнями до теми</i> 	9	
Тема 4	<p>Система соціального захисту окремих груп <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Соціальна підтримка у випадку хвороби та материнства Сімейні виплати та допомога у випадку смерті. Підтримка в ситуаціях професійних захворювань Права на виплати студентам та молоді <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	9	

Тема 5	<p>Практична реалізація законодавства соціального забезпечення в країнах ЄС <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в Німеччині 2. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в Італії 3. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в балканських країнах (на вибір) 4. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в центрально-європейських країнах ЄС (на вибір) <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	9	
Тема 6	<p>Система соціального захисту в Канаді та США <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура видатків на соціальне забезпечення в США 2. Структура видатків на соціальне забезпечення в Канаді 3. Громадянське суспільство та його роль у формуванні соціальної політики США та Канади <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	10	
Тема 7	<p>Система соціального захисту в країнах Південної Америки <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трансформація соціального забезпечення в країнах Латинської Америки (1990 – 2023 рр.) 2. Соціальний захист в Аргентині та Чилі 3. Типологія соціального захисту в країнах Південної Америки <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	10	
Тема 8	<p>Система соціального забезпечення в азіатських та африканських країнах <i>Опрацювати теоретичні та прикладні аспекти теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правові аспекти соціального забезпечення у країнах Африки. 2. Система соціального забезпечення у Китайській Народній Республіці 3. Основні засади соціального захисту в Індонезії 4. Основні засади соціального захисту у країнах глобального півдня <p><i>Робота над практичними завданнями до теми</i></p>	10	

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни визначається викладачем, з урахуванням специфіки дисципліни.

4. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

В освітньому процесі використовуються традиційні (лекції, семінари) й сучасні інтерактивні методи навчання (дискусії, ігри, диспут), цифрові технології (на платформі Електронного навчання ЧНУ), спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Зокрема:

- вербальні методи (лекція, дискусія, диспут, бесіда, консультація тощо);
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- робота з різними джерелами інформації: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами, ЗМІ;
- інтерактивні методи (робота в малих групах, проблемно-пошуковий метод, ситуаційний аналіз, моделювання життєвих ситуацій, диспут);

- електронні засоби навчання (курс на платформі Мудл);
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Засоби діагностики успішності навчання

Для поточного контролю: заслуховування доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, термінологічні диктанти, тести, виступи під час диспуту.

Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе, аналіз різних видів повідомлень (інтерв'ю, виступу у ЗМІ, наукової статті, доповіді тощо), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою.

Для підсумкового контролю: екзамен.

Форми поточного контролю та кількість балів за їх виконання

У курсі «Соціальне забезпечення в зарубіжних країнах» передбачаються роботи, які є обов'язковими для виконання та ті, що виконуються за бажанням студента. Обов'язкові завдання передбачають можливість набрати певну кількість балів, якої вистачить на достатній рівень. Для того, щоб досягти більш високого рівня, потрібно виконувати і необов'язкові види робіт. Перелік видів робіт та передбачена за їх виконання кількість балів наводяться у таблиці.

№ п/з	Контрольні заходи	Обов'язкові або заохочувальні	Максимальна кількість балів за контрольний захід
1	Участь в обговоренні на лекціях	Заохочувальне оцінювання	5%
2	Робота на семінарських/практичних заняттях	Обов'язково	20%
3	Позааудиторне тестування	Обов'язково	20%
4	Командна участь у диспуті / груповому проекті	Обов'язково	5%
5	Навчальні та творчі завдання	Обов'язкові і за бажанням	10%
9	Підготовка тез до наукової конференції (за проблематикою на стику предмету)	За бажанням, при взаємодії з викладачем	до 10 балів
10	Екзамен у формі тесту (на платформі Moodle)	Обов'язково	40%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо

Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)							Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
5	10	10	10	10	10	5	40	100

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Максимальна оцінка за види робіт:

Виступ на семінарському занятті (доповнений презентацією) – 4 бали

Усне доповнення на семінарському занятті, активність під час обговорення – 1-2 бали

Аналіз статті – 3 бали

Есе – 8 балів

Присутність на лекціях – 1 бал за кожне заняття

Критерії оцінювання есе:

Завдання	Бали
Уміння поставити проблему та обґрунтувати її актуальність	1
Рівень опрацювання теми, повнота її розкриття	1
Повнота аналізу літературних джерел	1
Методологічна грамотність	1
Творчий підхід, самостійність, оригінальність в опрацюванні матеріалу	1
Мовне оформлення та володіння стилем наукового викладу; коректність цитувань, оформлення бібліографії	1
Правильність та акуратність оформлення проєкту	1
Уміння відповідати на запитання	1
Разом	8

Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання і отримання задовільної оцінки. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» [polozhennya_pro_zapobihannya_plahiatu_240902.pdf \(chnu.edu.ua\)](https://www.chnu.edu.ua/media/polozhennya_pro_zapobihannya_plahiatu_240902.pdf)

Комунікаційна політика. Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка мінімум один раз на тиждень поштової скриньки www.chnu.edu.ua. Протягом усього часу самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота дистанційно у додатку Moodle (www.chnu.edu.ua). Усі письмові запитання до викладача стосовно проєкту мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи в Telegram.

Політика щодо перескладання. Теми, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

5. Засоби оцінювання

МО2 – тестові завдання, індивідуальні завдання.

МО3 – публічний захист результатів аналізу (окремі складові проєкту).

МО4 – аналіз статей.

МО5 – презентації результатів виконання завдань.

МО7 – підсумковий контроль – екзамен (захист проєкту).

МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань (робота в групі методом мозкового штурму).

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання:

МН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

МН2 – практичні методи (аналіз статей, аналіз спеціалізованих офіційних вебсторінок).

МН3 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

МН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

МН6 – комп'ютерні засоби навчання (онлайн ресурси і т.п.).

МН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

Вимоги до аналізу статті

Реферативний огляд статті є формою закріплення і контролю знань та навичок, набутих студентами в процесі навчання.

Стиль викладення матеріалу має бути науково-діловим.

Матеріал розподіляється рівномірно у відповідності до плану реферативного огляду:

- **вступ** (обґрунтувати актуальність та практичне значення обраної автором проблеми, визначити мету та завдання статті);
- **основна частина** (розкривається тема статті шляхом висвітлення основних питань, дозволяється зробити короткий переказ своїми словами основних позицій змісту);
- **висновки** (необхідно сформулювати: а) науково-теоретичні та практичні підсумки статті; б) навести теоретичні та практичні рекомендації, що впливають з проведеного аналізу. Вони повинні логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу).

Аналіз наукової статті передбачає грамотність. Обсяг аналізу – 1 сторінка формату А4, інтервал 1, шрифт 12.

Основні вимоги до змісту та оформлення презентації¹

¹ Опрацьовано на основі

1. Вимоги до змісту мультимедійної презентації:

- відповідність змісту презентації поставленим дидактичним цілям і завданням;
- дотримання прийнятих правил орфографії, пунктуації, скорочень і правил оформлення тексту (відсутність точки в заголовках тощо);
- відсутність фактичних помилок, достовірність представленої інформації;
- лаконічність тексту на слайді;
- завершеність (зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено);
- максимальна інформативність тексту;
- розташування інформації на слайді (переважно горизонтальне розташування інформації, якщо на слайді картинка, напис повинен розташовуватися під нею; бажано форматувати текст по ширині; не допускати «рваних» країв тексту);
- наявність не більше одного логічного наголосу: почервоніння, яскравість, обведення, миготіння, рух;
- інформація подана привабливо, оригінально, звертає увагу учнів.

2. Вимоги до візуального і звукового ряду:

- відповідність зображень змісту;
- відповідність зображень віковим особливостям учнів;
- якість зображення (контраст зображення по відношенню до фону; відсутність «зайвих» деталей на фотографії або картинці, яскравість і контрастність зображення, однаковий формат файлів);
- якість музичного ряду (ненав'язливість музики, відсутність сторонніх шумів);
- обґрунтованість і раціональність використання графічних об'єктів.

3. Вимоги до тексту:

- текст виразно видно на тлі слайда, використання контрастних кольорів для фону і тексту;
- використання не більше 1-2-х варіантів шрифту.

4. Вимоги до дизайну:

- використання єдиного стилю оформлення;
- відповідність стилю оформлення презентації (графічного, звукового, анімаційного) змісту презентації;
- використання для фону слайда психологічно комфортних тонів;
- використання не більше трьох кольорів на одному слайді (один для фону, другий для заголовків, третій для тексту).

1. Презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (оптимальний обсяг 10-13 слайдів).
2. На титульному слайді вказуються дані автора (ПІБ і назву навчального закладу), назва матеріалу, дата розробки.
3. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел, активні посилання на всі графічні об'єкти (якщо джерело не вказане одразу на слайді після графіки). На завершальному слайді можна ще раз вказати інформацію про автора презентації.

7. Рекомендована література

7.1. Фахова (основна) – українських та зарубіжних учених

1. Регламент Ради Європи. Режим доступу: [EUR-Lex - 02009D0937-20150101 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32015D0937)
2. Координація соціального забезпечення: комплексний посібник для України (Social Security Coordination: A comprehensive guide for Ukraine)/ Група технічної підтримки з питань гідної праці та Бюро МОП для країн Центральної та Східної Європи. - Київ:

МБП, 2012. Режим доступу: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---sro-budapest/documents/publication/wcms_189518.pdf

3. Шестакова К., Яремчук С., Гнатчук О. Координація систем соціального забезпечення у сфері соціального страхування в Європейському Союзі: інституційно-правові засади. Університетські наукові записки. 2022. № 3 (87). С. 125-137. URL: <https://doi.org/10.37491/unz.87.10> + https://unz.univer.km.ua/article/view/87_125-137

7.2. Допоміжна

1. Social development in Brazil, 2011. Режим доступу: <https://www.oecd.org/social/soc/48227030.pdf>
2. The EU provisions on social security, 2010. Режим доступу: https://www.iefp.pt/documents/10181/3855467/The_EU_provisions_on_social_security.pdf/b51fd63a-4bd1-45b8-91df-f7b0f932bd45
3. European Code of Social Security Short Guide Prepared by Jason Nickless, 2002. Режим доступу: https://www.coe.int/t/dg3/socialpolicies/source/socialsecurity/shortguide_en.pdf
4. Європейське соціальне дослідження. – Режим доступу: http://www.europeansocialsurvey.org/about/country/russian_federation/ess_russia.html
5. Європейське дослідження цінностей. – Режим доступу: <http://www.europeanvaluesstudy.eu>
6. http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm
7. <http://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-working-conditions-surveys>
8. Європейське дослідження якості життя: – Режим доступу: – Режим доступу: <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-quality-of-life-surveys>
9. Європейське дослідження компаній: – Режим доступу: <https://www.eurofound.europa.eu/pl/surveys/european-company-surveys>

8. Інформаційні ресурси

1. Міністерство соціальної політики <http://www.msp.gov.ua>
2. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua>
3. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Чернівецький регіональний центр зайнятості <http://www.dcz.gov.ua/chn/control/uk/index>
5. Представництво ЄС в Україні https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk
6. Представництво Європейської Комісії в Україні <https://www.euam-ukraine.eu/ua/eu-and-euam/>
7. Міністерство праці та соціального розвитку Канади <https://www.canada.ca/en/employment-social-development.html>

Питання для самоперевірки

1. Законодавство ЄС у сфері координації соціального захисту
2. Особливості прийняття та реалізації рішень Європейського парламенту від 2004 року у сфері координації соціальної безпеки
3. Основні складові Європейського коду соціальної безпеки
4. Європейські соціальні стандарти
5. Модернізація системи соціального захисту в країнах ЄС
6. Основний зміст та засади Strategy on the Rights of the Child and European Child Guarantee
7. Основний зміст та засади European Disability Strategy
8. Основний зміст та засади Gender equality strategy
9. Основний зміст та засади The European Education Area
10. Система координації соціального забезпечення в країнах ЄС

11. Основні засади системи EESSI (Electronic Exchange of Social Security Information system)
12. Основний зміст Регламенту (ЄС) №883/2004 про координацію систем соціального забезпечення, що замінив Регламент (ЄЄС) № 1408/71.
13. Основний зміст Регламенту (ЄС) № 987/2009 про порядок реалізації Регламенту (ЄС) № 883/2004 про координацію систем соціального забезпечення.
14. Система соціального захисту окремих груп в країнах ЄС
15. Соціальна підтримка у випадку хвороби та материнства в країнах ЄС
16. Сімейні виплати та допомога у випадку смерті в країнах ЄС
17. Підтримка в ситуаціях професійних захворювань в країнах ЄС
18. Права на виплати студентам та молоді в країнах ЄС
19. Практична реалізація законодавства соціального забезпечення в країнах ЄС
20. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в Німеччині
21. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в Італії
22. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в балканських країнах (на вибір)
23. Основні законодавчі принципи соціального забезпечення в центрально-європейських країнах ЄС (на вибір)
24. Система соціального захисту в Канаді та США
25. Структура видатків на соціальне забезпечення в США
26. Структура видатків на соціальне забезпечення в Канаді
27. Громадянське суспільство та його роль у формуванні соціальної політики США та Канади
28. Система соціального захисту в країнах Південної Америки
29. Трансформація соціального забезпечення в країнах Латинської Америки (1990 – 2023 рр.)
30. Соціальний захист в Аргентині та Чилі
31. Типологія соціального захисту в країнах Південної Америки
32. Система соціального забезпечення в азіатських та африканських країнах
33. Нормативно-правові аспекти соціального забезпечення у країнах Африки.
34. Система соціального забезпечення у Китайській Народній Республіці
35. Основні засади соціального захисту в Індонезії
36. Основні засади соціального захисту у країнах глобального півдня